

Øivind Brevik
Adm dir KS Bedrift

Not in my backyard

Et skrått blikk på Farlig avfallsbransjen
Hvorfor får noen avfallsproblemer oppmerksomhet og
andre ikke?
Farlig avfallskonferansen 2018

Velger kommunene bort avfallsanlegg i sine kommuneplaner – mens de løper mann av huse for å drive strandrydding av avfall som ikke er håndtert rett? 7 millioner mennesker dør stille og rolig av luftforurensing i året, mens bilder av et par døde delfiner går verden rundt. Kritisk syn på dagens miljøfokus – er vi blitt nærsynte?

Fant plast- flaske i magen til torsk

Av IVAR BRANDVOL

Da den store skreien skulle sløytes på Ramberg Fisk i Lofoten, kom en merkelig lyd.

Det skriver Lofotposten, som omtalte saken først.

Hver dag i skreisesongen mottar mottaket til Ramberg 60 tonn torsk. Da en rugg på 40 kilo skulle sløytes, reagerte flere.

Russisk skrift

- Kniven støtte mot noe hardt og det kom en gjenklang. Vi gjorde store øyne da vi så at det lå en literflaske i plastikk inne i fisken, sier formann Vidar Henriksen (34) til VG.

Flasken ble tatt ut av magesekken og studert inngående.

PSSST!

Ifølge FN havner åtte millioner tonn plast ut i verdenshavene. Den blir ikke borte og dyr fortærer den.

- Etiketten var borte, men det var russisk skrift på korken. Den er på cirka en liter og har nok blitt brukt til saft eller matolje, sier Henriksen.

Til Portugal

De har også tidligere plukket mystiske ting ut av fisk.

- Plasthansker. Penger. Mye rart, sier han.

Skreien som hadde flasken i seg, blir sendt som saltfisk til Portugal. Henriksen opplyser at den ble fanget på yttersiden av Lofoten.

De siste årene har debatten rast om plastavfall i havet. Blant annet er det påvist plastikk i fire av fem blåskjell som er testet.

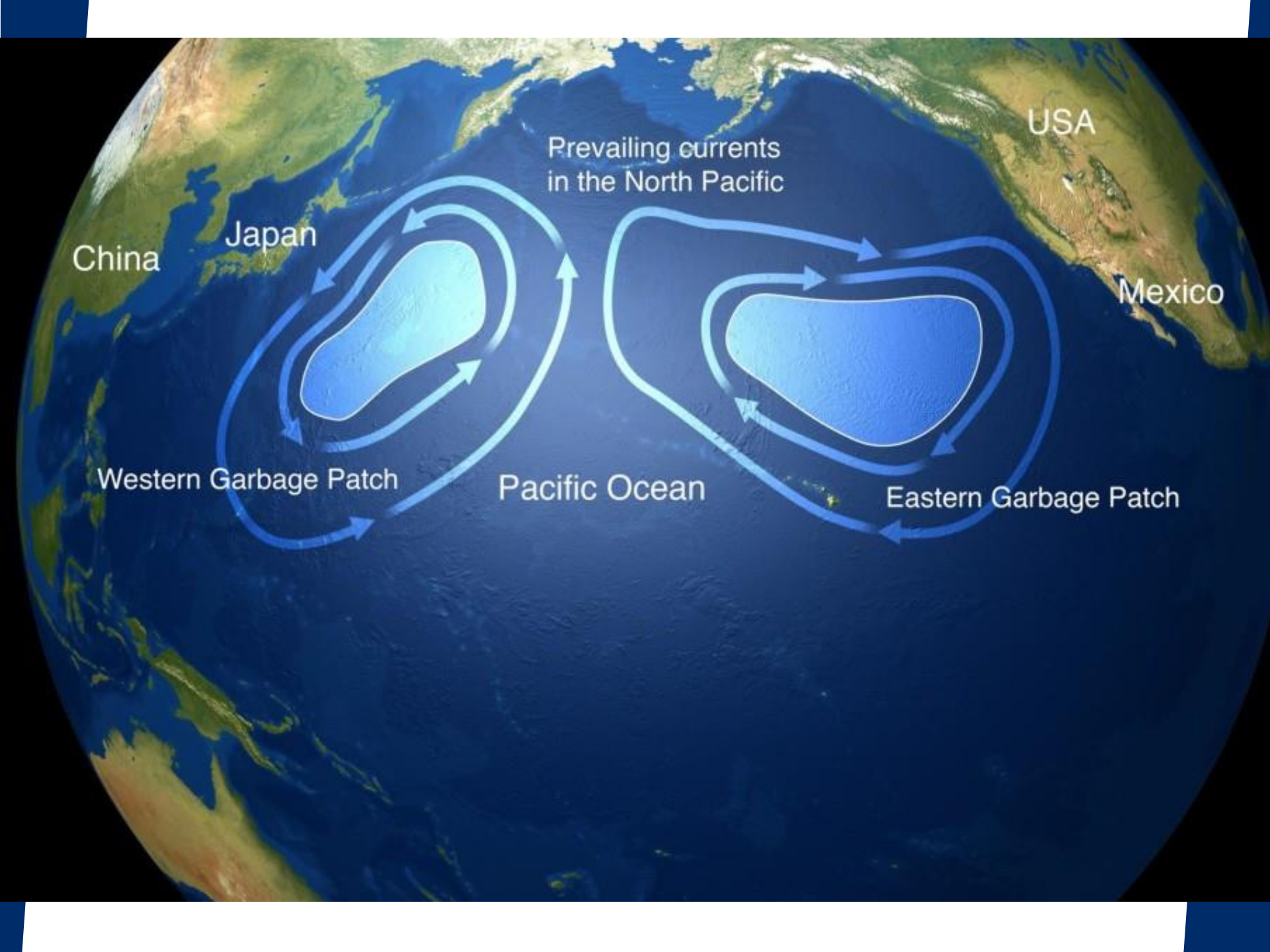

PLASTIKK: Fisken hadde fått i seg denne flasken. Den har russisk-lignende skrift: «Sloboda». Foto: V. HENRIKSEN

«Livet i havet er sterkt negativt påvirket av plastsøppel, og innen 2050 kan det være mer plast enn fisk i havet»

KS Bedrift

Prevailing currents
in the North Pacific

China

Japan

USA

Mexico

Western Garbage Patch

Pacific Ocean

Eastern Garbage Patch

Havstrøm i Stillehavet inneholder opptil 16 ganger mer plast enn tidligere antatt

80 000 tonn plast flyter akkurat nå rundt i det som kalles «Great Pacific Garbage Patch» – og det blir stadig mer. Det viser ny studie.

Frid Kvalpskarmo Hansen

Journalist

Publisert 22. mars kl. 23:36

Oppdatert 23. mars kl. 07:36

46 prosent av plastsøppelet i «Great Pacific Garbage Patch» kommer fra fiskeindustrien. Det er mye med tanke på at 80 prosent av kildene til plast er landbaserte.

FOTO: THE OCEAN CLEANUP

FORSØPLING: Overflaten er dekket av en blanding av organisk materiale og store mengder søppel. Foto: Caroline Power

Disse bildene vekker oppsikt: - Det blir bare verre

Fant plast i tarmene på død hval

Plasten kan ha forårsaket en forstoppelse som gjorde at hvalen ble funnet med enorme mengder akkar-nebb i magesekken.

Denne hvalen ble obdusert torsdag. I tarmene var det plast, og magesekken var full av akkarnebb.

FOTO: NILS-ROAR HAREIDE

**Trine Jørgensen
Aandahl**

Journalist

Lise Kristin Valgermo

Journalist

Publisert 13. juli 2017 kl.
20:46

Oppdatert 13. juli 2017 kl.
21:03

HOW LONG UNTIL IT'S GONE?

Estimated decomposition rates of common marine debris items

Estimated individual item timelines depend on product composition and environmental conditions.

Source: NOAA (National Oceanic and Atmospheric Administration), US / Woods Hole Sea Grant, US
Graphics: Oliver Lide / Museum für Gestaltung Zürich, ZHdK

Globalt problem med lokale utfordringer

- **Over 8 millioner tonn** plastsøppel hvert år på verdensbasis
- **15 tonn** hvert minutt 365 dager i året
- **36 000 tonn** i Nordsjøen
- Problemet **øker** stadig i omfang

På verdensbasis stammer 20 % av søppel i havet fra aktivitet på havet, mens 80 % stammer fra landbasert aktivitet

Hva er årsaken til avfall?

- All produksjon
- Alt forbruk
- Dårlige produkter
- Unødvendige produkter
- Slappe holdninger og handlinger
- Og transport, samt all annen bruk av energi gir påvirkninger på klima og natur

Produsentansvar

- Mer produsentansvar
- Noen må gå foran **Norge**
- Vi har tatt et ekstra ansvar for hav – dette er Erna svært opptatt av
- Det må vi følge opp med tiltak og handlinger

Hva fungerer?

- Kommunene har tross alt ganske velfungerende ordninger for farlig avfall
 - Mottak
 - Miljøbiler
- Disse brukes stadig mer
- Det finnes noen produsentansvarsordninger som virker ok
 - EE-avfall
 - Batterier
 - Pant

Akutt forurensing
Grei kontroll

Ordninger for marin forsøpling?

- For den marine forsøplingen har vi *nesten ingen* ordninger
- Vårt og verdens matfat som rammes
- Det internasjonale perspektivet er viktigere enn noen gang
- Det er som med sur nedbør som drepte fisken i våre elver og vann, den fikk vi løst da kildene var så entydige
- For farlig avfall på land er også kildene tydelige

- Norge blir spesielt hardt rammet av marin forsøpling, lang og variert kyst, med Golfstrømmen og viktig for vår økonomi. De fleste andre land har få av disse fordelene

Jeg synes:

- Budskapet fra farlig avfallsbransjen er for *usynlig* og *diffust* – vanskelig for innbyggerne å forholde seg til
- Bransjen skal være glad for at det har vært slikt stort fokus på hvaler, fisker og fugler med magen full av plast, det medfører faktisk større fokus på bransjen generelt
- Grip mulighetene! (brannene i sommer i avfallsanlegg, renovasjonsbiler?)

Strandryddedagen

KS Bedrift

Foto: Bo Ilde

FARLIG AVFALL

Renovasjonsetaten

tlf 02 180
renovasjonsetaten.no

Takk for at du kildesorterer

Her kan du kvitte deg med
farlig avfall som ikke skal
i vanlig restavfall som:

- olje
- lysstoffrør og sparepærer
- plantevernmidler
- løsemidler
- maling, lim, lakk
- alle typer batterier
- annet farlig avfall

Farlig avfallsdagen

Velger kommunene bort avfallsanlegg i sine kommuneplaner - mens de løper mann av huse for å drive strandrydding av avfall som ikke er håndtert rett?

- ***Absolutt ikke!***
- Mange nye stor og dyre anlegg for mottak av avfall er bygd og er under planlegging i store deler av Norge.
- Det er ganske interessant å se hvor store investeringer noen gjør, men samtidig får de offentlige selskapene negative kommentarer fra noen av de private!
- Tenk samfunnsansvar!

Er vi blitt nærsynte?

- Nei absolutt ikke – vi har blitt litt mer opplyste. Men det er krevende å komme på i mediebildet!

Stå på!

- Fokuset kommer om dere gjør de riktige tingene!
- Dere har medlemmer med relativt gode ordninger for farlig avfall – det viktigste er å få flere til å bruke de riktig!
- Å syte hjelper lite – handling har stor effekt!

Takk for meg

oivind.brevik@ksbedrift.no
93084575

KS Bedrift